

Monotoon college over het leven van Wagner

Voorstelling: Van Wagner, door Dito'Dito. Regie: Jan Ritsema. Spel: Els Olaerts, Mieke Verdin, Willy Thomas, Guy Dermul. Vormgeving: Herman Sorgeloos. Gezien: 23/1, Shaffytheater, Amsterdam. Nog te zien: aldaar t/m 3/2, daarna elders in het land.

Door PIETER KOTTMAN

Twee maanden geleden bracht toneelregisseur Jan Ritsema zijn eerste dansvoorstelling uit. *Herinneringen van een valk* was, zoals we van Ritsema gewend zijn, verrassend en eigenzinnig en bevatte nauwelijks dans. Maar veel meer nog frappeerde het consequent ontbreken van psychologie. De dansers ontkenden als het ware elkaars aanwezigheid, hun isolement was een beklemmende en onwrikbare status quo.

Ritsema is een bij uitstek dynamische regisseur, ondanks successen steeds op zoek naar een nieuwe vorm. Anderzijds is hij voldoende kunstenaar om geen op zichzelf staande voorstellingen te maken. Zijn werk is een *oeuvre fleuve* — geen reeks incidenten. Opvallend aan zijn nieuwe toneelregie, *Van Wagner* is wederom de afwezigheid van psychologie. De (Vlaamse) spelers in deze Belgisch-Nederlandse co-productie zijn tekstproducerende machines geworden, hoewel zij zich, anders dan in *Herinneringen van een valk*, bewust zijn van elkaars afwezigheid en als in een estafette elkaars woorden aanvullen en verhelderen.

De vorm houdt direct verband met de inhoud. De spelers zijn geen karakters in een zich ontwikkelend drama, zij zijn chroniqueurs, die verhalen over het leven en werk van de titaan Richard Wagner. De voorstelling is de weerslag van gedegen research, waarvan de literatuurlijst achterin het voornamelijk foto's bevatten-

de programmaboekje het indrukwekkend bewijs vormt.

Er is nog een andere overeenkomst met de dansregie: zomin als daarin sprake was van dans, is *Van Wagner* toneel. De vier spelers delen drie stoelen, opgesteld voor een betekenisloze decorwand. Ik kan de deels met bloembhang, deels met monochrome stof beplakte achtergrond uittekenen: behalve een kleine urn naast het speelveld is er niets anders om naar te kijken.

Van Wagner is een gesproken thema-bijlage van een weekblad over Richard Wagner. Leerzaam — voorzover verstaanbaar: zacht uitgesproken Vlaams vormt benoorden de grote rivieren een ware aanslag op het concentratievermogen —, maar slaapverwekkend. Ieder reliëf ontbreekt in dit monotone college, er kan geen kwinkslag of zelfs maar klemtoon af. *Van Wagner* gaat over Wagner, meer kan er niet over gezegd worden. De teneur van het relaas over een op zijn minst politiek omstreden figuur is nadrukkelijk neutraal, humor-, emotie- en bewegingloos. Of beter nog: loos, zonder meer. Zelfs de lust me eraan te ergeren verging me.

Kunstexperts. Roemenië heeft de hulp ingeroepen van Italiaanse kunstexperts bij het restaureren van monumenten en kunstschaten, die onder het regime van Ceausescu in verval geraakt zijn, dan wel vernietigd tijdens de revolutie.

Ingezonden mededeling

Rotterdams Conservatorium

Pieter de Hooghweg 122 - 3024 BJ Rotterdam - Tel. 010-4767399

informatie

ZATERDAG 27 JANUARI a.s. houdt het Rotterdams Conservatorium OPEN DAG. Als u interesse hebt in de opleidingen Klassieke Muziek, Lichte Muziek, Popmuziek, Schoolmuziek en Etnische Muziek bent u vanaf 10 uur van harte welkom. U kunt ook morgenavond alvast de voorproefavond vóór door leerlingen van Andras Czifra bijwonen. (19.00 uur).